

"Шановні селфери! Пам'ятайте, що гарна фотографія не варта вашого життя, життя друзів, рідних і близьких. Якщо не можете втриматися без фото, принаймні вимикайте геолокацію".

Тож варто пам'ятати про загрози, які виникають від мобільних телефонів:

- ☐ публікація фото з геолокацією, які містять зображення військовослужбовців, техніки або пунктів управління та іншої інформації, яка може розкривати характер діяльності ЗСУ;
- ☐ використання месенджерів для обміну інформацією: доступ до такої інформації зазвичай є у власників серверів;
- ☐ визначення розташування підрозділів та їх особистих зв'язків (коло знайомих) на основі інформації, яку можливо перехопити від мобільних телефонів (IMEI, номер та тип телефону, типові дзвінки та навіть тембр голосу).

Кремль використовує мобільні додатки проти української армії

Ні в якому разі не завантажуйте не перевірені російські мобільні додатки

Це дає можливість розробникам додатку і, відповідно, російським спецслужбам, відслідковувати зв'язки, переміщення та точне місце знаходження окремих військових ЗСУ і підрозділів в цілому.

!❏!❏!❏Не надавайте ворогові жодної інформації.

Інформація для ознайомлення.

Стаття 111. Державна зрада

Кримінальний кодекс України (ЗМІСТ)

1. Державна зрада, тобто діяння, умисно вчинене громадянином України на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній чи інформаційній безпеці України: перехід на бік ворога в період збройного конфлікту, шпигунство, надання іноземній державі, іноземній організації або їх представникам допомоги в проведенні підривної діяльності проти України

- карається позбавленням волі на строк від дванадцяти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна або без такої.

2. Ті самі діяння, вчинені в умовах воєнного стану,

- караються позбавленням волі на строк п'ятнадцяти років або довічним позбавленням волі, з конфіскацією майна.

Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

Нормативна база

Кримінальний кодекс України

Кримінальний процесуальний кодекс України

Пам'ятка для учнів щодо недопущення участі неповнолітніх у наданні інформації ворогу про військові позиції ЗСУ.

Не робити протизаконних вчинків і речей в Інтернеті. **Не повідомляти** інформацію в мережі: не викладати в Інтернеті інформацію (фото, відео, повідомлення) про розташування військових позицій ЗСУ. Ви повинні усвідомлювати кримінальну відповідальність за передання і опублікування фото, відео, повідомлення. Ваші дії (свідомі або не свідомі) можуть призвести до загибелі людей (Тяжкий злочин).

Не можна називати точні адреси та впізнаванні описи об'єктів, тому що це коригування вогню для російської армії.

Не можна публічно викладати військові об'єкти (госпіталь це теж військовий об'єкт), місця знаходження зброї, військової техніки, особового складу, тому що в десятки разів збільшується ймовірність знищення об'єкта.

Не треба публічно під час війни робити фактчекінг заяв і публікацій силових відомств та спецслужб.

Перевіряти інформацію із мережі – обов'язково використовувати декілька джерел для пошуку потрібних запитів, оцінювати надійність і авторитетність ресурсів;

Не довіряти всьому, що говорять віртуальні знайомі, оскільки вони можуть виявитися зовсім не тими, за кого себе видають.

Розробити з батьками правила користування Інтернетом. Особливо домо-вітися з ними про прийнятний час роботи в Інтернеті і сайти, до яких ви збираєтесь заходити.

Звертатися за порадою до дорослих у разі виникнення будь-яких труднощів, якщо в Інтернеті що-небудь незрозуміле або дивне, а також, коли пропонують спокусливі, дуже схожі на казкові обіцянки чого-небудь.

ОБЕРЕЖНО! □ Якщо ви користуєтеся Telegram, Viber, WhatsApp і Skype – про вас і ваших рідних знають все! ▲ □

У месенджерів типу Telegram і Viber сервери знаходяться в Росії, і в принципі на них все і залишається, а у WhatsApp і Skype - залишається на серверах в США. ...Якщо ви відкрили месенджер і працюєте в ньому, то в ньому вже є повністю всі дані про вас. Всі ці дані можуть бути використані проти наших військових.

Про безпеку телефонів Iphone.

Якщо ви, приміром, хоч один раз взяли Iphone і натиснули відбиток пальця, повірте, цей Iphone вже давно вас сфотографував, і ваші відбитки вже є в базі даних".

Генштаб попереджає про безпеку використання власного мобільного телефону, а також про неприпустимість фотографування з прив'язкою до *геолокації*.

Сили спецоперацій також закликають відключати геолокацію в телефоні під час селфі.

Постанова Пленуму Верховного Суду України від 16 квітня 2004 року "Про практику застосування судами України законодавства у справах про злочини неповнолітніх"

Постанова Пленуму Верховного Суду України від 15 травня 2006 року "Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру"

Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх

Кримінальна відповідальність та покарання неповнолітніх має свої особливості, які обумовлені недостатністю інтелектуального розвитку, життєвого досвіду, соціально-психологічними особливостями особи. Відповідно до частини першої статті 2 Кримінального кодексу України (далі - КК України) єдиною та достатньою підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад злочину, передбаченого КК України.

Особа вважається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не може бути притягнений до кримінальної відповідальності за те саме кримінальне правопорушення більше одного разу.

У розділі XV КК України передбачено лише особливі, менш суворі, більш гуманні умови кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх, які вчинили злочин порівняно з дорослими злочинцями, а саме:

- за певних умов допускається можливість звільнення неповнолітнього від кримінальної відповідальності із застосуванням до нього примусових заходів виховного характеру;
- скорочено види покарань та обмежено строки і розмір встановлених покарань порівняно зі строками і розмірами покарань до дорослих злочинців;
- визначено умови, за яких можливим є звільнення неповнолітніх від відбування покарання із застосуванням до них примусових заходів виховного характеру;
- передбачено більш м'які вимоги (умови) для звільнення від кримінального покарання;
- встановлено більш короткі строки (порівняно зі строками для повнолітніх злочинців) щодо давності притягнення неповнолітніх до кримінальної відповідальності та виконання обвинувального вироку і щодо погашення і зняття судимості з неповнолітніх злочинців.

Чинним законодавством передбачено звільнення неповнолітньої особи від кримінальної відповідальності та від кримінального покарання.

Неповнолітня особа як суб'єкт злочину

Відповідно до частини першої статті 22 КК України кримінальній відповідальності підлягають особи, яким до вчинення злочину виповнилося 16 років. Однак, законодавством передбачене і зниження віку кримінальної відповідальності – від 14 до 16 років.

Згідно з частиною другою статті 22 КК України особи, що вчинили злочини у віці від 14 до 16 років, підлягають кримінальній відповідальності за:

- умисне вбивство;
- умисне тяжке тілесне ушкодження;

- умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження;
- діверсію;
- бандитизм;
- терористичний акт;
- захоплення заручників;
- згвалтування;
- ексуальне насильство;
- крадіжку;
- грабіж;
- розбій;
- вимагання;
- умисне знищення або пошкодження майна;
- пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів;
- угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна;
- незаконне заволодіння транспортним засобом;
- хуліганство;
- жорстоке поводження з тваринами
- посягання на життя державного чи громадського діяча, працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або *військовослужбовця*, судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя, захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги, представника іноземної держави.

Види покарань, що застосовуються до неповнолітньої особи

До неповнолітніх, визнаних винними у вчиненні злочину, судом можуть бути застосовані такі види покарань:

♦ основні:

-штраф – застосовується лише до неповнолітніх, що мають самостійний дохід, власні кошти або майно, на яке може бути звернене стягнення. Розмір штрафу встановлюється судом залежно від тяжкості вчиненого злочину та з урахуванням майнового стану неповнолітнього в межах від п'ятисот встановлених законодавством неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (стаття 99 КК України);

-громадські роботи – можуть бути призначені неповнолітньому у віці від 16 до 18 років на строк від тридцяти до ста двадцяти годин і полягають у виконанні неповнолітнім робіт у вільній від навчання чи основної роботи час. Тривалість виконання даного виду покарання не може перевищувати двох годин на день (стаття 100 КК України);

-виправні роботи – можуть бути призначені неповнолітньому в віці від 16 до 18 років за місцем роботи на строк від двох місяців до одного року. Із заробітку неповнолітнього, засудженого до виправних робіт, здійснюється відрахування в дохід держави в розмірі, встановленому судом, в межах від п'яти до десяти відсотків (стаття 100 КК України);

-арешт – полягає у триманні неповнолітнього, який на момент постановлення вироку досяг шістнадцяти років, в умовах, ізоляції в спеціально пристосованих установах на строк від п'ятнадцяти до сорока п'яти діб (стаття 101 КК України);

-позбавлення волі на певний строк особам, які не досягли до вчинення злочину вісімнадцятирічного віку, не може бути призначене на строк більше десяти років, в за особливо тяжкий злочин, поєднаний з умисним позбавленням життя людини – не більше п'ятнадцяти років. Неповнолітні, засуджені до покарання у виді позбавлення волі, відбувають його у спеціальних виховних установах. Позбавлення волі не може бути призначено неповнолітньому, який вперше вчинив злочин невеликої тяжкості (стаття 102 КК України);

♦ **додаткові:**

-штраф;

-позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Звільнення неповнолітньої особи від кримінальної відповідальності

До неповнолітнього можуть бути застосовані загальні види звільнення від кримінальної відповідальності (передбачені статтями 45-48 КК України та законами про амністію).

Відповідно до статті 49 КК України звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності притягнення до кримінальної відповідальності щодо осіб, які вчинили злочин у віці до 18 років, застосовується з урахуванням того, що для них частина друга статті 106 КК України передбачає скорочені строки давності.

Перебіг давності зупиняється, якщо особа, що вчинила кримінальне правопорушення, ухилилася від досудового розслідування або суду. У цих випадках перебіг давності відновлюється з дня з'явлення особи із зізнанням або її затримання, а з часу вчинення кримінального проступку - п'ять років. У цьому разі особа звільняється від кримінальної відповідальності, якщо з часу вчинення кримінального правопорушення минуло п'ятнадцять років.

Перебіг давності переривається, якщо до закінчення зазначених у частинах першій та другій цієї статті строків особа вчинила новий злочин, за винятком нетяжкого злочину, за який передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк не більше двох років.

Питання про застосування давності до особи, що вчинила особливо тяжкий злочин, за який згідно із законом може бути призначено довічне позбавлення волі, вирішується судом. Якщо суд не визнає за можливе застосувати давність, довічне позбавлення волі не може бути призначено і замінюється позбавленням волі на певний строк.

Давність не застосовується у разі вчинення злочинів проти основ національної безпеки України, передбачених у статтях 109-114-2, проти миру та безпеки людства, передбачених у статтях 437-439 і частині першій статті 442 цього Кодексу.

У разі вчинення кримінального правопорушення, передбаченого статтями 151-2-156-1, 301-1-303 цього Кодексу, стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи обчислення строків, визначених частинами першою і другою цієї статті, розпочинається з дня, коли така потерпіла особа досягла повноліття або, у разі її смерті, мала б досягти повноліття.

Звільнення неповнолітньої особи від відбування кримінального покарання

Законодавство передбачає звільнення неповнолітньої особи від кримінального покарання з особливостями передбаченими КК України.

Відповідно до статті 104 КК України звільнення від відбування покарання з випробуванням застосовується до неповнолітніх відповідно до статей 75-78 КК України, при застосуванні до нього покарання у вигляді арешту або позбавлення волі.

Іспитовий строк установлюється тривалістю від одного до двох років.

Стаття 105 КК України передбачає, що неповнолітній, який вчинив злочин невеликої або середньої тяжкості, може бути звільнений судом від покарання, якщо буде визнано, що внаслідок широго розкаяння та подальшої бездоганної поведінки він на момент постановлення вироку не потребує застосування покарання.

У цьому разі суд застосовує до неповнолітнього такі **примусові заходи виховного характеру**:

- застереження;-
- обмеження дозвілля і встановлення особливих вимог до поведінки неповнолітнього;
- передача неповнолітнього під нагляд батьків чи осіб, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічного або трудового колективу за його згодою, а також окремих громадян на їхнє прохання;
- покладення на неповнолітнього, який досяг п'ятнадцятирічного віку і має майно, кошти або заробіток, обов'язку відшкодування заподіяних майнових збитків;
- направлення неповнолітнього до спеціальної навчально-виховної установи для дітей і підлітків до його виправлення, але на строк, що не перевищує трьох років.

Якщо засуджений сумлінною поведінкою та ставленням до праці та навчання довів своє виправлення, то до нього може бути застосоване умовно-дострокове звільнення від відбування покарання (стаття 107 КК України).

Порядок кримінального провадження щодо неповнолітніх визначається загальними правилами Кримінального процесуального кодексу України з урахуванням особливостей, передбачених главою 38.